

Kethelin Preis
Leonardoga Euroopasse ja tagasi
Konkursitöö

30. september–30. Oktoober 2011

SAKSAMAAST

Saksamaa ametlik nimi on Saksamaa Liitvabariik. Saksamaa pindala on 357 111,91 km². Elanikke oli 2010. aasta seisuga 81 757 600. Seega on Saksamaa nii oma rahvaarvu kui ka pindala poolest mitmeid kordi suurem kui Eesti. Tegu on suurima riigiga Euroopa Liidus.

Naabriteks on Taani, Poola, Tšehhi, Austria, Šveits, Prantsusmaa, Luksemburg, Belgia ja Holland. Põhjas on looduslikuks riigipiiriks Põhjameri ja Läänemeri.

Pealinna Berliini pindala on pea 900 km². Elanike arv on kolm ja pool miljonit. Saksamaa määratleb end põhiseaduse järgi demokraatliku ja sotsiaalse liitriigi ning õigusriigina. Pikemaajalised pakase- ning lumeperioodid on seal haruldased. Suved on soojad ja talved külmad. Vihma sajab aasta läbi, kuid on ka päevi, mis on ilusad päikeselised. Sakslased ise ütlevad, et neil on suvel ainult üks nädal päikeselist ilma ja ülejäänud ajal kogu aeg sajab.

PRAKTIKAKOHT

Praktika toimus 30. septembrist kuni 30. oktoobrini Fielmanni Akadeemia Plöni lossi köögis. Plöni loss ehitati 10. sajandi paiku. Sellel on olnud väga palju erinevaid välisilmeid, sest omanikke on olnud väga palju.

Aastal 2002 ostis selle lossi optik Fielmann 3,6 miljoni euroga. Loss oli tol hetkel väga halvas seisus. Kõikjal, kuhu vaatasid, oli näha vaid lagunemise jälgi. Fielmann suutis lossi taas üles ehitada. Tööde käigus leiti üles lossi plaan ja ruumide täpne kirjeldus. Uus omanik lasi lossi taastada sellisena, nagu see algselt oli. Nüüd kasutatakse lossi uute optikute väljaõpetamiseks ning ka ekskursioonide korraldamiseks.

Õpilastele on eraldatud ühiselamu ruumid, kus vajadusel ööbida. Süüa saavad nad kaks korda päevas: hommikul ja õhtul. Kõik söögid valmistatakse lossi enda köögis, kus tavalisel päeval on 9 töötajat ja pühade ajal ligi 20. Köögis on palju erinevaid ruume (külmkööök, kuumkööök, magustoidukööök ja leibade-saiadeköök) ja seitse külmkappi. Toidud valmistatakse Saksamaa retseptide järgi ja on väga maitsvad.

VÄLJASÕIT

Sõitu alustasime oma grupiga Rakverest kell 3.20, et Tallinna lennujaama sõita. Teel Tallinna saime omavahel kõik lähemalt tuttavaks, varem polnud selleks aega olnud. Lennuk Kopenhaagenisse väljus kell 6.40, seega oli meil aega.

Meie *check-in* möödus sujuvalt. Ja minu üllatuseks oli ka pagasi kaal sobiv. Kartsin alguses, et pagas on liiga raske. Olin oma koti päris täis pannud, et kõik vajaminevad asjad ikka kaasa saaksid. Turvavärvates möödus kõik hästi, ainult üks meie rühmakaaslane kontrolliti põhjalikult läbi. Õnneks midagi ei leitud ja võisime liikuda väravasse.

Lennujaamas olid kõik juba väga unised ega viitsinud enam ringi liikuda. Enamikule meist oli see esimene lennureis. Mina olin õnneks juba varem lennukiga lennanud ja seega teadsin ka teistele muljeid rääkida. Kui kõik lennukis olid, siis oli veidi ka murelikke nägusid näha, aga kui lennuk juba õhus oli, siis oli kõigil hea olla. Meile pakuti teed, kohvi ja selle kõrvale küpsiseid.

Peale pooleteisetunnist sõitu jõudsimel Estonian Airiga lõpuks Kopenhaagenisse. See lennujaam oli tohutu. Aega aga oli kahjuks vähe ja jõudsimel ainult õiget väravat otsida. Edasi lendasime juba SAS-i lennukiga Hamburgi, kus võtsime oma pagasi, mis oli õnneks terveks jäänud, ja otsisime enda taksot. Taksosõit Plöni kestis üle tunni aja. Kuna oli hommik ja olime öö otsa üleval olnud, otsustasime veidi tukkuda. Kui oma elukohta jõudsimel, oli üllatus suur. Meist keegi poleks ealeski uskunud, et meid nii ilusasse ja hubasesse kohta kuuks ajaks elama pannakse. Olime kõik üliõnnelikud.

SAKSAMAAL OLEK

Kohe samal päeval, kui kohale jõudsimel, pidime asjad oma tubadesse paigutama, veidi end sättima ja juba viidigi meid linnaga tutvuma. Jalutasime seal ringi ja meile tutvustati erinevaid poode. Näidati ära ka pangautomaadid, kust vajadusel sularaha saab. Enamik poode meie pangakaarti kahjuks vastu ei võtnud.

Meid viidi ka sööma koos 6 õpilasega Saksamaalt. Seega saime endale juurde 6 uut tuttavat. Alguses oli muidugi piinlik vaikus, keegi ei julgenud veel omavahel rääkida, kuid pärast läks asi juba paremaks ja saime jutule. Olime oma söögid ära valinud ja meie üllatuseks olid portsjonid megasuured, ma tellisin endale Kreeka salati. Sellest salatist oleks söönuks saanud vähemalt 3 inimest, sest see kogus oli tõesti tohutu. Hiljem Saksamaal olles märkasimegi, et sealsed inimesed söövad suuri koguseid. Mina olen pigem harjunud sööma vähe aga tihti. Peale seda tohutut lõunasööki viidi meid toidupoodi, et saaksime kõik suuremad asjad ära osta ja autoga koju viia. Poes läks meil kõvasti aega, et ikka kõik ostud läbimõeldult tehtud saaks.

Kui olime koju jõudnud, siis pakkisime kõik oma asjad lahti. Paigutasime oma kohtadele. Ja siis algas jooks pesema. Kuna duširuume oli kaks ja kõik 6 inimest tahtsid end pesta, oli võitlus üpris suur. Minu ja Jelena vahel muidugi mitte, sest meid oli vaid kaks ja meil oli kahe peale 1 duširuum. Poiste oma oli eraldi ja nad pidid seda 4 peale jagama. Õnneks suurt tüli ei tekkinud ja kõik said pesemas käidud. Peale seda toimus meil väike nn tutvumisõhtu. Istusime kõik suurde tuppa diivanile ja rääkisime niisama omavahel juttu. Otsustasime ka kaarte mängima hakata, sest mängides õpib inimesi paremini tundma. Mul on hea meel, et sattusin just koos nendega Saksamaale. Nad on kõik väga head ja toredad inimesed. Läbisaamine oli see kuu aega meil väga hea. Kuigi väikseid jagelemisi oli ka, aga neid juhtub ka parimates peredes.

Esimene päev oli väga väsitav, kuid mina ja mu rühmakaaslane Sander otsustasime siiski kanuutama minna. Ma tegelikult kardan väga selliste väikeste kanuude, paatide ja muude taoliste asjadega vee peal olla. Minu üllatuseks sain sellega siiski hakkama. Me ei kukkunud kordagi vette ja oli väga lõbus. Sõitsime ringi mööda Plöni järve, meil oli suurepärase vaade linnale ja minu praktikakohale, Plöni lossile.

Peale selle nägime veel piisoneid, oleksime äärepealt nende juurde sõitnud. Nad juba vaatasid ka meid ähvardavalt ja mul hakkas hirmus, kuid õnneks suutsime sealt pääseda ja sõitsime edasi. Sõit järvel kestis 2 tundi ja jõudsime ka täpselt aega. Olime rõõmsad, et saime selle edukalt tehtud.

Teisel päeval me rohkem midagi erilist ei teinudki, sest oli pühapäev ja enamik poode oli kinni. Peale selle olid Saksamaal pühad ja ka esmaspäeval olid poed kinni.

ESIMENE TÖÖPÄEV

Kui meid esimesel päeval töökohta viidi, ei teadnud me Jelenaga, mida oodata. Kohe, kui kööki sisenesime, võeti meid vastu rõõmsate nägudega. Kõik töötajad tulid end tutvustama. Peale seda juhutati meid riietusruumi. Seal oli meil Jelenaga nalja kui palju, sest esiteks oli tema kapile vale nimi kirjutatud: Jelina. Teiseks polnud riided meile kummalegi parajad. Tema omad olid liiga suured ja minu püksid olid esiteks lühikesed ja teiseks kitsad. Nad vist arvasid, et kuna ma peenike olen, siis olen ka lühike. Läksime oma ebarajate riietega kööki ja selgitasime oma probleemi. Õnneks telliti meile uued riided ja öeldi, et saame need neljapäevaks kätte, seega kaks päeva ootamist. Seni aga kandsin Jelena pükse, panin lihtsalt rihma peale, et need alla ei vajuks. Oleme Jelenaga tegelikult ühes suuruses, aga riided olid meil mõlemal ikka väga mööda. Aga ikka juhtub ja me andsime neile selle andeks, kuigi polegi midagi andeks anda, sest nad polnud meid kunagi näinud ja said ainult meie numbrid. Esimene tööpäev möödus tükeldades ja salateid valmistades. Midagi eriti suuremat meil teha ei lastudki.

JÄRGNEV AEG UUES KODUS

Kodus hakkasime kõik omavahel aina paremini läbi saama. Meil olid ühised jututeemad ja tegemised. Tegime koos süüa. Enamasti muidugi tegime meie Jelenaga, aga poisid olid meile alati seltsiks. Tegid nalja ja niisama norisid. Me leppisime veel poistega kokku, et kõik asjad koristatakse enda järelt ise ära. Enda nõud pestakse samuti ise. Enamasti see süsteem ka toimis, vahel muidugi kasutati seda nippi, et kui keegi juba pesi, siis pandi oma taldrik ja öeldi: “ Sul on nagnii käed juba vahused”. Nüüd tean, mis tunne on olnud mu emal, kui ma talle samamoodi olen teinud. Kodus enamasti mängisimegi kogu aeg kaarte ja vaatasime ära kõik sarja “Friends” osad.

JÄRGNEV AEG PRAKTIKAL

Esimesed kaks nädalat olin ma külmköögis ja Jelena kuumköögis. Külmköögis, nagu ikka, valmistatakse enamasti ainult salateid, puuviljavaagnaid ja külma hommikuse *buffet*-laua valikut.

Üks naljakas seik oli ka kohe esimestel päevadel. Mulle meeldib väga kaasa laulda, kui muusika mängib. Meil köögis mängis raadio ja ma hakkasingi kaasa laulma. Üks kokk küsis minu käest: “Are you singing?”. Vastasin: “Yes”. Selle peale ütles ta: “It’s okay, you have to be a litte bit crazy to be a cook”.

Sain valmistada algusest lõpuni väga palju erinevaid salateid. Sain kaunistada erinevaid torte ja kooke.

Tegin ise *buffet*-vaagnaid ja kaunistasin neid. Teised kaks nädalat olid minu jaoks palju teisemad, sest sain hakata valmistama väga paljusid erinevaid asju.

Esiteks sain muidugi taaskord tükeldada erinevaid köögivilju, aga seekord soojade roogade jaoks. Sain otsast lõpuni valmistada püreesuppe. See jäigi kuni lõpuni minu tööks ja mulle see väga meeldis. Peale selle sain teha erinevaid kastmeid õllest, veinist, tomatipastast ja ka lihtsalt koorekastmeid.

Valmistasin ka palju erinevaid lihast pooltooteid. Ühel päeval anti mulle ja kokale ette 100 kg liha ja me pidime selle kõik ära tegema. Tegime sellest 600 lihapalli, 400 kotletti ja paar pikkpoissi. See oli väga väsitav, nii mulle kui ka kokale. Aga me saime selle pärast paaritunnist tegutsemist tehtud.

Peale selle õpetati mulle, kuidas õigesti Itaalia moodi risotot valmistada. Kuid lõpp tehti ikkagi veidi teistmoodi, sest riis oli vale ja oli vaja koort kasutada. Kokk ütles selle peale: “*Now the Italian grandmom would start crying*”. Neil oli köögis palju naljakaid ütlemisi. Ja tööpäevad möödusid meil alati naljatledes ja naerdes.

Köögis ka kiusati üksteist. Ühel päeval, kui üks kokkadest oli oma lõikelaua juurest korraks eemale läinud, siis teine kokkadest määris tema lauale šokolaadivõid. See lõikelaud läks muidugi pessu, kuid keegi kuri ei olnud. Pigem pakkus see kõigile palju nalja.

Veel oli minu jaoks uudne sealne koristamine. Ma polnud varem nii suures köögis olnud ja koristamist näinud. See oli vahva. Saime põrandad survepesuriga üle teha ja masinaga pesta. Siis kõik põrandad ujusid ja hakkasime vett äravoolutorude poole ajama. Siis saime veelkord põrandad survepesuriga üle teha. Kui seda korralikult ei teinud ja kusagile vahtu jäi, siis läksid põrandad kollaseks. Selline pesu toimus meil igal reedel. Ja seal võis vahel ikka väga märjaks saada, sest mõnikord pritsiti “kogemata” peale põranda ka inimesi.

Viimane praktikapäev oli väga kurb. Mul tulid pisarad silma. Eriti siis, kui hakkasime kallistama ja hüvasti jätma. Ja ka teistel töötajatel olid silmad märjad. Nad ütlesid, et jäävad meid väga igatsema ning töö seal köögis pole enam endine.

VIIMANE LAUPÄEV

Oma Saksamaa kodus saime olla veel kaks päeva. Juba reede õhtul alustasime vaikselt pakkimist. Vaatasin õudusega oma asju, sest need lihtsalt ei mahtunud kohvrisse ära. Pakkisin oma asju 5 korda, ikka ei mahtunud. Siis uurisin poistelt, et äkki neil on ruumi. Õnneks neil jagus. Mahutasin oma asjad kahe poisi kotti ja enda suurde kohvrisse. Lisaks oli mul veel pungil täis käsipagas ja rüperaal. Asju oli tõesti tohutult kogunenud. Otsin kodustele palju suveniire ja endalegi üht-teist vajalikku. Viimasel vabal laupäeval käisime oma kontaktisiku Conny juures. Valmistasime seal *mozzarella*-salatit, spagette Bolognese kastmega ja sõime jäätist kuuma vaarikamoosiga. See oligi nagu omavaheline hüvastijätt. Õhtu möödus muljetades ja rääkides kõigest, mis kuu aja jooksul teinud olime. Muidugi saime Connyga igal nädalal kokku ja käisime koos poes, ekskursioonidel Kielis ja Hamburgis, aga otseselt oma tööst me nendel kordadel rääkima ei hakanud. Olen väga rahul meie kontaktisikute Conny ja Ulrikega, sest nad tõesti tundsid meie tegevuste vastu huvi ja teadsime, et nad on olemas, kui mingi probleem peaks

tekkima. Õnneks ei tekkinud meil Saksamaal olles mitte ühtegi probleemi.

KIELI KÜLASTUS

Kielis käisime me kohe esimestel päevadel. Pidime sinna ise rongiga sõitma ja meie projektijuht Katre ning kontaktisikud Ulrike ning Conny pidid meid Kieli rongijaamas ootama. Alguses oli raske pileteid osta, sest ei saanud pihta, kuidas see käima peaks.

Küsisime abi kohalikelt ja saime piletid ostetud. Läksime rongi peale, kuid mulle meenus, et pidime minema suunaga vasakule, mitte paremale. Istusime rongi teisel korrusel, kui ma küsisin kohalikult, et kas see rong läheb Kieli. Ta vastas, et see läheb Hamburgi, mis on üldse teisel pool. Siis algas meil kiire jook alla korrusele, aga rong hakkas just liikuma. Sõitsimegi siis järgmise peatuseni ja tulime seal maha. Teavitasime ka oma projektijuht Katret, et jääme veidi hiljaks. Õnneks hilinesime vaid pool tundi.

Kielis sõitsime 2 tundi laevaga turistide ja ka kohalike lemmikpuhkepaika. Seal oli väga ilus ja puhas rand. Isegi sellisel aastaajal nagu sügis olid seal mõned inimesed vees ujumas. Peale selle oli seal palju suveniiriputkasid ja palju ilusaid maju. Mõnus paik puhkamiseks.

Kui olime paar tundi ringi vaadanud, siis sõitsime laevaga tagasi Kieli. Siis oli kell juba väga palju ja hakkas pimedaks minema. Kieli rongijaamas võtsime kõik endale ühe *pomdõneri*, millest tunnen siiani puudust. See on meeletult hea söök. See sisaldab eriliselt valmistatud liha, mis keerleb varda otsas, kust lõigatakse kogu aeg kuuma noaga tükikesi. *Pomdõneris* on veel fritüüris tehtud friikartulid ning erinevad kastmed ja salatid. See kõik on kokku pandud ühte karpri. See on hetkel üks mu lemmikroogasid. Kuigi see pole eriti tervislik, aga siiski. Nagunii seda enam süüa ei saa, sest Eestis selliseid asju ei tehta. Siis sõitsime rongiga koju ja läksimegi kõik juba magama, sest järgmisel hommikul pidime tööle minema.

HAMBURGI KÜLASTUS

Hamburgi läksime oma teisel nädalavahetusel. Me sõitsime väikse laevaga Elbe jõe peal ja vaatasime erinevaid laevu ja paate. Nägime seal ka üht Eesti paati, kuid kahjuks olin liiga aeglane ja pilti teha ei jõudnud. Peale selle oli meil ka vaba aeg Hamburgi kesklinnas. See oli väga super linn. Inimesi oli tohutult ja kassajärjekorrad olid ukseni. Linna keskväljakul mängis ka bänd. Otse kiriku ees. See oli väga lahe, kuidas inimestele tasuta nii häid kontserte pakutakse. Kuna Hamburgis saime ligi 3 tundi linna peal olla, siis väga palju kõike vaadata ei jõudnud. Eksisime ka vahepeal ära, kuid õnneks leidsime oma jõududega tee tagasi keskväljakule.

JA ALGABKI KOJUSÕIT

Hommik algas ilusti. Äratus oli pandud kella üheksaks, aga minul oli uni juba seitsme ajal läinud. Ärkasin, käisin pesemas. Vaatasin veel viimast korda üle, kas kõik asjad on ikka kotis. Kuna olin kõige varasem, siis käisin ka registratuurist kaalu otsimas, kuid seal ei olnud seda ja ka nende köögis polnud. Seega pidin tühjade kätega koju tagasi kõndima.

Maja ette jõudes tabas mind üllatus: ratas, millel enne lenks oli, on nüüd pooleks ja ripub kahtlaselt.

Ehmusin nii ära ja läksin tuppa. Aga kuna kõik veel magasid, siis ei hakanud ma neid sellepärast üles ka äratama.

Alustasin pigem söögivalmistamisega. Tegin ära viimased kartulid ja munad. Viimastest paprikatest, kurgist ja tomatitest tegin salati.

Selle ajaga jõudsid ka kõik teised üles ärgata. Rääkisin neile ka selle ratta loo ära. Nad hakkasid alguses naerma ja arvasid, et ma olen hulluks läinud, kuid üllatus missugune, kui nad välja läksid ja märkasid, et ma ei luisanudki neile. Me keegi ei teadnud, mis rattaga juhtus. Ehk oli keegi kõrvalhoonest rattaga sõitmas käinud? Seda ei saa me aga kahjuks kunagi teada.

Kell hakkas lähenema üheteistkümnemale ning Conny ja Ulrike olid varsti jõudmas. Nad tulidki täpselt õigel ajal. Vaatasid meie maja üle ja võtsid meilt võtmed. See oli üks kurvemaid momente. Mul tulid pisarad taaskord silma, sest ehk mitte kunagi enam ei tule ma siia majja tagasi. See maja oli kuu aega meie koduks. Kõik olime jõudnud sellega harjuda. Viimane pilk majale: Huvasti maja ja huvasti Saksamaa.

Jõudsimme taksoni, mis oli meile juba eelnevalt tellitud. Jällegi algas kahetunnine sõit Hamburgi lennujaama. Nagu ma alguses juba mainisin, vaatasime Saksamaal oleku ajal kõik "Friendsi" osad ära. Viimase osa, nagu nimelt, jätsime taksosõidu jaoks. Vaatasimegi kõik selle viimase osa ka ära. See oligi nagu lõpp-punkt kõigele. Saksamaa elu ja meie sellel ajal lemmiksarjaks saanud "Sõbrad" lõppesid ära. Siis sain ma aru, kui väga ma seda kõike igatsema hakkasin.

Lennujaamas oli paras jamamine *check-in*'iga, sest pidime seda tegema arvutitega. Õnneks üks tore naine abistas meid ja seletas, kuidas seda tegema peab. Pole varem sellist süsteemi näinud, kuid saime sellega siiski hakkama. Siis saime oma kohvrid ära anda. Minu oma kaalus kõigest 19 kilo. Olin õnnelik. Aga minu sõbranna Jelena oma kaalus 23,8. Õnneks nad lisaraha küsima ei hakanud ja saime rahulikult edasi turvavärvatesse minna. Sealt saime kõik probleemideta läbi. Lennuk oli sama, millega tulime, ja kõik oli tuttav.

Peale pooleteisetunnist sõitu jõudsimme Taani lennujaama Kopenhaagenis. Seekord oli meil 6 tundi aega seal seigelda ja ringi vaadata. Tahtsime ka oma värava üles otsida, kuid ei meie piletitel ega informatsioonitabloodel polnud veel väravat kirjas. Meie õnneks ilmus see paari tunni pärast ja paanika lõppes.

Kopenhaageni lennujaamas sõin oma elu kõige kallimat *hot-dog*'i, mis maksis pea 7 eurot. Vähemalt oli see hea. Kõht oli siiski tühi ja midagi pidime sööma.

Lennukisse jõudes oli kõigil juba hea tuju, sest kohe-kohe jõuame koju! Väravas ootas juba palju inimesi, kes kõnelesid eesti keelt. Nii hea ja samas veider oli seda kuulda. Lennuki stjuardessid tervitasid meid eesti keeles. See tunne, mis tekkis, on kirjeldamatu.

Lennukis pakuti meile muffineid, küpsiseid ja taaskord kohvi, teed ning vett. Sõit kestis 2 tundi ja möödus rahulikult. Kui lennukiaknast juba Eestimaa tulesid näha oli, siis tekkis minus väga suur rõõm. Lõpuks ometi taas kodus!

MIDA ANDIS MULLE PRAKTIKA SAKSAMAAL

Ilma selle praktikata poleks ma nii enesekindel nagu praegu. Saada hakkama võõras linnas ainult võõrkeelt rääkides on ikka midagi väga suurt. Kuu aega elada oma perest eemal. Õppida selle riigi kultuuri ja tutvuda eripäradega.

Kõige enam olen ma rahul oma praktikaga. Ma sain köögis väga hästi hakkama. Keelega ei tekkinud probleeme (rääkisime köögis inglise keelt). Meil oli köögis nii vaba õhkkond, et ma tundsin end seal kohe algusest peale hästi. Ma ei kartnud küsida üle, kui millestki aru ei saanud. Eesti ja saksa köök ning inimesed on väga erinevad. Kui neid võrrelda, siis eestlased on tõesti palju vaiksemad ja töö juures veel eriti. Tööd tehakse vaikselt omaette ja omavahel räägitakse vähe. Eriti nalja ei tehta ja üldse on kõik kuidagi väga range. Aga saksa köögis on kõik vabamad ja töö sujub ka palju paremini. Inimesed ei karda end vabalt tunda, köögis vilistatakse, tehakse nalja, lauldakse ja vahel tehakse ka tantsuliigutusi. Peale selle tuleb ka söök parem, kui ei jälgi näpuga rida-realt retsepte, vaid juba täiustad neid, mida oled kogu aeg teinud.

Peale selle, et ma õppisin võõra riigi köögis paremini ja kindlamini süüa tegema, sain ka julgust juurde, et kunagi tulevikus ka ehk välismaale tööle minna. Mulle pakuti ka sealsamas Plöni lossis tööd. Õeldi, et võtaksin ühendust, kui kooli lõpetan ja tööd vajan, nad leiaksid mulle ka elamise. Olen siiani sellest pakkumisest väga meelitatud.

Ma arvan, et olen nüüd palju julgem nii eraeluliselt kui ka töö juures. Ma tean, et ma võin saada hakkama igal pool. Ja enesekindlus on mul nüüd tõesti palju suurem kui enne.

LÕPPSÕNA

Nüüdseks on kaks nädalat möödunud sellest ajast, kui koju tagasi jõudsin. Igatsus, mis mind praegu valdab, on meeletu. Vaadates neid pilte, kuulates saksakeelseid laule või kas või vaadates saksa sarja "Kirgede torm", on kogu aeg veider äratundmisrõõm. See kõik nagu oleks olnud, aga samas nagu poleks ka. Kas ma tõesti käisingi Saksamaal ja olengi sealt tagasi? Minu rõõmuks jah, kõik see toimus päriselt. Nii uskumatu, kui see ka poleks.

Poleks uskunud, et sealne elu mulle nii hinge poeb. See aeg seal ei lähe mul mitte kunagi meelest ja usun, et kui Saksamaale satun, siis külastan ka oma praktikakohta ja -kodu ning üritan ka kontaktisikud kätte saada. Ma kiindusin täielikult Saksamaasse.

Kui ma saaksin järgmistele praktikantidele midagi öelda, siis seda, et see kogemus on midagi võimast. Kui selline võimalus antakse, siis tuleks sellest kümne küünega kinni haarata ja teha kõik, mis võimalik, et sinna saada. Ma ei kahetse mitte ühtegi minutit, mis ma seal veetsin. See töö ja vaev enne reisi oli seda väärt. Need keelekursused ja infotunnid läksid samuti asja ette. Ma olen väga-väga rahul kogu selle reisiga. Aitäh, Leonardo da Vinci programm, et mind sinna saatsite ja üleüldse annate tavalistele õpilastele selliseid võimalusi! Aitäh, Rakvere Ametikool, kes mind valis. Aitäh, Katre Lomp, meie projektijuht, kes nägi meie kõigiga vaeva ja oli meie jaoks alati olemas. AITÄH!